

Hulla vai renessanssinero?

Petri Kaivanto: ”Vastuu on kuulijalla”

Teksti ja kuvat: Tommi E. Virtanen

Petri Kaivanto, 46, on ristiriitaisuuksien mies. Hän on argentiinalaisen tango aficionado, populistipuolueen agitaattori, euroviisufanaatikko, poliittinen satiirikko, italoiskelmän asiantuntija, kosmopoliitti ja ksenofiili islaminvihaaja ja musiikki-journalisti. Hän on myös biisintekijä, joka säveltämisen lisäksi on kirjoittanut tekstejä suomeksi, englanniksi, italiaksi ja ranskaksi.

Petri Kaivannon hahmo, syvä rintaääni ja polkkatukka, on tuttu monelle elvisläiselle. Kärkevänä kommentoijana tunnetun mielipidevaikuttajan multipersoona on vaikea avata lehtijutulla, joka keskittyisi vain musiikintekoon. Varoituksena niille lukijoille, jotka odottavat riimittelystä kertovaa mukavaa iltalukemista: tämä juttu sisältää politiikkaa!

No millainen mies Kaivanto on?

Ärsyttävä? Levyraadin vakiojäsenenä nuoresta liuhutukkaisesta ja pyöreärillisestä muusikosta tuli kertaheitolla tv:stä tuttu vuonna 91. Suorasanaista kommentoijaa joko vihattiin tai ihailtiin, mutta tuskin hän jäi keneltäkään katsojalta huomaamatta. Linja jatkui MTV3:n musiikkiviihdeohjelmassa *Ei itketä lauantaina*, jota Kaivanto juonsi **Anita Hirvosen** kanssa.

– Ohjelmalla oli parhaimmillaan yli miljoona katsojaa. Sain Anitaalta lempinimen kukkakeppi ja meistä tehtiin jopa parodia UIT:ssä. Helvetin hyvä! Kun pääsee parodian kohteeksi niin silloin tietää, että on onnistunut.

Provokatiivinen? Kaivanto ajautui monien vaiheiden kautta kasvoksi Muutos 2011 -puolueeseen, jonka riveistä hän pyrki eduskuntaan. Kaivannon poliittiset mielipiteet ovat kärkeviä, niin kärkeviä, että hän on

suututtanut monet puoluetoverinsa. Muutos 2011 ”savusti” hänet ulos riveistään. Biisinsä *Gastronomikannibaali* videolla Kaivanto pyörii oikeistopopulisti **Seppo Lehdon** (juuri se, joka näytti eduskunnassa natsitervehdystä) kanssa pelkät essut päällä räppäämässä mamut makkaroiksi. Viesti ei mielestäni jää epäselväksi, vaikka Kaivanto väistää ottamasta vastuuta sanoituksestaan.

– Vastuu on kuulijalla, kuittaa satiirikoksi ja humoristiksi tunnustautuva Kaivanto.

Missä menee satiirin ja kansankiihottamisen välinen raja, voi joku tietenkin kysyä, kun videossakin kainalooan tuulettava Lehto grillaa makkaraa ja hoilaa ”ryssä on ryssä vaikka voissa paistais, mitäpä ei gastronomikannibaali maistais”. Sanoituksesta vastaava Kaivanto täydentää viestiä ”minkälainen herkku on bosniakki?” Satiiria? Miksi tällaista?

– Koska olen siinä aika hyvä, parempi kuin monet nykyräppärit ja 70-luvun taistolainen laululiike yhteensä, vastaa Kaivanto.

Niinkö? Sitä voi arvioida Kaivannon omalla YouTube-kanavalla, missä videoita on kymmeniä – joukossa toki epäpoliittista vakavampaakin musiikkia. **Jussi Halla-ahon** tuomiosta inspiraationsa saaneella videolla *Geneettinen erityispiirre* Kaivantokin pääsee heilauttamaan tuttua *Hitlergruß*-tervehdystä. Tyhmempi kuulija ei voi taaskaan olla varma, että pilkataan tässä nappisilmii vai juoppoja savolaisia. Kaivannon huumori taitaakin olla niin kiero, ettei sitä tajua savolainenkaan.

– Natsitervehdyksen parodiointi on **Chaplinista** alkaen ollut totalitarismin vastustamisen symboli tyyliin ”haistakaa paska koko valtiovalta”. *Geneettinen erityispiirre* -video on muutenkin silkkaa irwinismiä, vaikka

"Huumorini on savolaista, eli vastuu on aina kuulijalla. Suuret idolini ovat Juice ja Spede, kaksi äärimmäisen vittumaista savolaista."

kyllä mun esittämistavassa on myös **Loiria**, huumoria. Huumorini on savolaista, eli vastuu on aina kuulijalla. Suuret idolini ovat **Juice** ja **Spede**, kaksi äärimmäisen vittumaista savolaista. Olen vaimonkin valinnut sillä perusteella että hän on Savosta, Kerimäeltä.

Myös Kaivannon Lahden kaupungintatterille säveltämä musikaali *Leyla ja Daniel* (libretto **Pasi Toivanen**) oli provosoivan poliittinen käsitellessään maahanmuuttoa ja kunniaväkivaltaa.

– Hätkähdyttävää, kuinka pian Suomen todellisuus alkoi muistuttaa dystopiaamme.

Ristiriitainen? Italoiskelmien tuntijana Kaivanto on varmasti Suomen kovimpia. Hän on itsekin levyttänyt italiaksi (keväällä julkaistiin Kaivanto & Zoroma: *Luci* -sing-video) ja saattanut mm. **Toto Cutugno**n ja **Kari Tapion** yhteen. Italiankielen Kaivanto hallitsee niin, että **Pentti Hietanen** kääntyi juuri hänen puoleensa kun Euroviisuihin tarvittiin italiankielinen teksti. Mutta viisuista lisää tuonnempana. Samaan linjaan putoaa fanaattinen suhtautuminen argentiinalaiseen tangoon. Voitko kuvitella gastronomikannibaalin laulavan espanjaksi *El Pequeño Corazon* (Pieni sydän)? Kaivanto on tehnyt argentiinalaisen **Alejandro Polemannin** kanssa jo kaksi levyllistä tangoa, ja kolmas on suunnitteilla. Voikin kysyä, onko Kaivanto onnistunut suuttuttamaan koko suomalaisen median, vai miksei suomalaisten tangojen espanjaksi kääntäminen ole ylittänyt uutiskynnystä?

Rohkea? Yksi osoitus Kaivannon rohkeu-

desta – tai herkemmlle katsojalle mauttomuudesta – on Muutos 2011 -puolueen europarlamenttiehdokas **Helena Erosen** kanssa tehty musiikkivideo *Suoraan asiaan* (*Démocratie directe*). Poliitiikkaa parodioivassa videossa ja tekstissä Kaivanto näyttää mutkattomasti erotiikan ja EU-vastaisen politiikan. Pehmopornoilua tihkuvassa neliminuuttisessa action-pläjäyksessä Kaivanto ja Erosen muhinoivat vain lakanoihin kääriytyneenä milanolaisessa hotellissa ja kuiskutelevat toisilleen pikkutuhmia – tai vaativat poliittista toimintaa. Kappaleen esikuvana on varmasti ollut niin **Esa Saarisen** *Poikarakkaus* kuin **Serge Gainsbourgin** ja **Jane Birkinin** esittämä kutuklassikko *Je t'aime*.

Ääriäisemmalla touhuavalla *Eespäin!*-videolla Kaivanto lyttää kolmessa minuutissa räppäri "Kansojen isä" aka **Aapo Toivasen** kanssa koko suomalaisen populaarikulttuurin **Cheekistä Dannyyn** hokemalla "vittu mitä paskaa". Laulussaan *On tullut aika* (*polttaa Suomen passi*) Kaivanto hylkää jo koko Suomen ja anoo turvapaikkaa Roomasta.

Voitte huokaista helpotuksesta. Poliittinen osuus on ohi! Nyt kun luurangot on siivottu eteisaulasta autotalliin voidaan siirtyä Euroviisuihin. Lausanne, Sveitsi – olkaa hyvä!

Kaikkien aikojen paras häviäjä

Kaivanto on seurannut tiiviisti Euroviisuja 80-luvulta asti – kolmelta tontilta: faniina, toimittajana (Ylen ja paikallisradioiden)

sekä lauluntekijänä. Tekijänä viisulippua ei ihan ole irronnut, vaikka läheltä on pitänyt. Sitä vastoin toimittajana ja kommentaattorina Kaivanto on käynyt kisoissa useita kertoja.

– Olen yrittänyt päästä viisuihin aina kun on ollut avoin kilpailu, jo 15-vuotiaasta asti, helvetin kovien artistien kanssa. Tässä – niin kuin monessa jutussa – on ollut jotenkin väärä ajoitus ja huono onni. Vuonna 89 olin ensimmäistä kertaa toimittajana Sveitsin Lausannessa. Olin "**Anneli Saariston** maskottina" – sanon aina – onhan hän suuri idolini.

Viisukappale *La Dolce Vitan* mukaan nimetyllä levyllä oli Kaivannon ensimmäinen kaupallisesti levytetty laulu, italialaiseen runoon sävelletty tehty *Yö Caprilla*.

– Sävelsin sen alle parikymppisenä tangobändiäni Los Leotardosta varten. Kävin Turussa esittelemässä biisejäni Annelin kotona ja hän ihastui sävellykseeni. Sehän on siitä erikoinen laulu, että kun runo on lyhyt, niin lisäksi joka säkeistön perään lallatusta. Se oli jo mukana Ylen musiikkistudioilla tehdyssä ohjelmanauhassa ja esitin sen myös MTV:n Toivotaan toivotaan -ohjelmassa.

Saariston latinalaisvaikutteiseen linjaan Kaivannon tangoperehtyneisyys tuli kuin tilauksesta ja yhteistyö onkin jatkunut tiiviinä. Vuonna 1999 Kaivanto tuotti puolet Saariston *Helminauha*-levystä ja suunnittelee nyt Annelille uusia levytyksiä.

Mutta takaisin Euroviisuihin ja Lausanneen, missä Kaivanto oli siis toimittajana – ei Ylen vaan paikallisradion. Vantaalaisen

Radio Lohen nuori toimittaja oli napattu Radio Ykkösen DJ Black Miken vetämään yöradioon. Siitä lähti Kaivannon ura musiikkijournalistina, vaikka ala oli kyllä tuttu isän, tv-kuvaaja **Arto Kaivannon** myötä. Hän on pitkän linjan yleläinen – ja on kuvannut myös monet poikansa videoista.

– Lausannessa tein tulkkaushommia ja juttuja paikallisradiotoimittajana. Siitä Yleisradion **Erkki Pohjanheimo** suuttui silmittömästi. Hän oli sitä mieltä, että se oli Ylen brändi ja formaatti. Seuraavana vuonna hän ei tietenkään halunnut minua enää kisoihin Jugoslaviaan. Tutustuin kuitenkin heidän edellisen vuoden voittajaansa, Riva-bändiin, joka oli Finnjetillä ja Espoo Gardenissa keikalla. Kävin haastattelemassa heitä ja kerroin, että ”meillä on vähän sisäpoliittisia vaikeuksia – varmaan ymmärrätte”. He tietenkin ymmärsivät, ja onnistuin akkreditoitumaan kisoihin Jugoslavian edustajana! Siitä vasta Pohjanheimo suuttuikin ja yritti saada minulle porttikieltoa koko kisoihin. Eihän se onnistunut. Minulla on tämmöinen ihme karma, että aina tulee hirveä konflikti joka jutusta.

Seuraavana vuonna Kaivanto teki **Leena Nilssonille** sävellyksen, jonka **Turkka Mali** sanoitti. Pääsyn finaaliin piti olla lähes varma.

– Helvetin hieno biisi, joka on edelleen pöytälaatikossa. **Rele Kosunen** teki hienon sovituksen. Me jäätiin kuulemma ”ensimmäiselle varasijalle”. Oli päivänselvää, että syy oli se, ettei minua haluttu kisoihin. Se oli niin väärin muuta tiimiä kohtaan. Beat voitti silloin ja jäi viimeiseksi. Seuraavana vuonna 91 **Carola** voitti hyvin samantyyppisellä biisillä.

Vastaavia tapauksia on Kaivannon mukaan muitakin. Kaivanto manaa, ettei ole kertaakaan päässyt avoimesta kilpailusta finaaliin vaikka yrittystä on ollut joka kerta.

– Vuonna 2002 teimme **Kisu Jernströmin** kanssa oopperalaulaja **Raimo Sirkiälle** *Eternamente Marian*, joka ei päässyt karsintoihin vaikka Sirkiä veti demolla niin upeasti kuin vain oopperalaulaja osaa. Olimme taas edellä aikaamme. **Andrea Bocelli** -buumi tuli viisuihin myöhemmin.

Piti odottaa vuoteen 2006 ennen kuin tärpäsi. Sirkiälle tehty *Eternamente Maria* meni **Tomi Metsäkedolle** ja finaalipaikka aukesi. Kisalippukin oli lähellä.

– Minähän olen kaikkien aikojen paras euroviisuhäviäjä, kun jäin kakkoseksi kannattamalleni Lordille. Me noustiin yllättäen päähaastajaksi. Eri Lordin tv-kampanja, jossa mainostettiin Tomi Metsäketoa muistuttavaa hahmoa käyttäen, että ”Vastakkainasettelun aika ei ole ohi”. Tiukille meni. Vielä puhelinänet olivat tasan, mutta hävitettiin sitten tekstareissa.

Kaivanto oli kuitenkin Lordista innostuneen

na hommannut Ateenaan matkat ja hotellin jo ennen kuin hän edes tiesi tekstinsä kilpailevan edustuspaikasta. Loppujen lopuksi reissun rahoitti Seiska, jonka kommentaattorina Kaivanto oli. Kaikkien aikojen häviäjä pääsi juhlimaan suomalaisten historiallista voittoa. Toisen kerran Kaivannon biisi oli Suomen finaalissa, kun kutsukilpailussa vuonna 2010 Pentti Hietanen tilasi häneltä italiantekstin. Syntyi *Il mondo è qui*.

Vaikkei Eurovision-finaalipaikkaa olekaan irronnut, oli Kaivanto **Milana Misicin** kanssa edustamassa Suomea Kultainen Hirvi -musiikkifestivaaleilla Romanian vuonna 2004. Kappaleena oli Kaivannon *L'amore impossibile* (sekä yksi romanialainen laulu).

– Se oli kuin Euroviisut pienoiskoossa. Samana päivänä oli karsinnat ja finaali. Me panostettiin siihen, tehtiin sinkkujulkaisu ja **Teuvo Loman** teki meille vaatteet ja stailas mun hiukset.

Mediapöhinästä huolimatta kisamesteystä ei Brasovissakaan tullut. Pettymyksistä huolimatta Kaivanto kertoo, kuinka etuoikeutettu hän on saatuaan tavata monet viisuvoittajista henkilökohdaisesti.

– Olen ollut etuoikeutettu. Se, että on saanut tutustua toisiin tekijöihin ja laulajiin eri kielillä on ollut hienoa. Mun koko kieliharrastushan on lähtenyt Euroviisuista. Olen myös tavannut eri maiden toimittajakollegoita ja verkostoitunut.

”Katastrofaalisten Suomen kisojen jälkeen” Kaivannon euroviisuinnostus alkoi hiipua. Nuorena syttynyt rakkaus argentiinalaista tangoa kohtaan oli kuitenkin lämmennyt.

Väärin ymmärretty romantikko

Kaivannon tangohimo syttyi jo Sibeliuslukiossa 80-luvulla. Lukiobändin pohjalle syntyi Los Leotardos **Petri Ikkelan** tultua mukaan. Bändi pääsi säestämään Anneli Saaristoa niin levyille kuin liveinäkin.

– Meillä oli yhteiskeikka hänen kanssaan Ikaalisten Sata-Häme Soi -tapahtumassa ja oltiin myös Savoy Teatterissa. Tammikuussa 89 pääsimme sitten mukaan levyntekoon kahden raidan verran, joista toinen oli minun *Yö Caprilla* ja toinen **Sirkka-Liisa Sassin** *Viha-rakkaus*. Se Ikaalinen oli viimeinen keikkani bändissä. Helvetin hieno keikka, Anneli ja minä olimme tasa-arvoisina solisteina. Sitten bändi erotti äänin 4-2 mut omasta bändistäni, kos-

ka **Jaakko Salo** oli sanonut, etten osaa laulaa tarpeeksi hyvin – tietysti hän olihan oikeassa. Sen erottamisen jälkeen mulle tuli hirveä vitutus koko tangoon ja lopetin sen. Suomessa Ikkkelällä oli monopoli, ei kukaan täällä osannut silloin vielä soittaa bandoneonia niin kun hän. Mun tilalle Porin Jazzin keikalle tuli **Merja Larivaara**. Siihen se bändi sit loppukin. Harmi.

Aika paluulle tangon pariin oli kuitenkin kypsä 15 vuoden päästä, jolloin Kaivanto teki suomalaisia tangoja levyllisen Alejandro Polemannin yhtyeen kanssa. *Aires de Finlandia vol. 1 - Kaukaisin Euroopan maa* sisälsi suomalaisia ikivihreitä niin suomeksi kuin espanjannoksina. Yhteistyö argentiinalaisen Polemannin kanssa käynnistyi vuonna 2004, jolloin Kaivanto kävi ensi kertaa tangon mekassa, Buenos Airesissa. Levy näki päivänvalon 2007.

– Meillä oli julkkarit Suomessa kesäkuussa. Otin helvetinmoiset tappiot, mutta henkisesti se kannatti.

Tangokone lähti käyntiin ja vuonna 2010 *Aires de Finlandia* -levyn täysin espanjankielinen versio ilmestyi Argentiinassa.

– Meillä oli Argentiinassa kymmenisen keikkaa. Päästiin kaikkiin isoihin päivälehtiin ja radioon. Mutta Suomessa ei taaskaan riviäkään missään. Se oli minulle viimeinen pisara. Päätin, ettei minulla Suomessa ole mitään muuta järkevää tekemistä enää kuin politiikka. Niinpä lähdin piipahtamaan politiikkaan toisen kerran elämässäni. Uskon kiinalaiseen horoskooppiin. Nämä jutut menee 12 vuoden sykleissä. Täsmälleen sama juttu oli 12 vuotta aikaisemmin kun olin nuorsuomalaisten ehdokkaana 99. Ja sitä ennen vuonna 96 olin eurovaaliehdokkaana – pääsin ehdokkaaksi kun olin julkis. Silloin jo huomasin kuinka tuhoisaa se on uralle, jos puolue ei ole Vasemmistoliitto. Olen kyllä tietysti **Timo Soiniakin** lahjakkaampi populististi, mutta väärät mielipiteet. Ne väärät mielipiteet. Ja väärä maa.

Ehkä Kaivanto on tuleva populistipuo-

leen ääniharava? Kaivanto on kuitenkin palannut musiikin pariin, eikä ole antanut periksi vaikkei hänen töitään olekaan valamediaassa noteerattu. Uusia lauluja syntyy ja mies aikoo talvehtia Argentiinassa uutta tangolevyä valmistellen. Poliitiikka on jäänyt mutta eivät kantaaottavat laulut – *Siltapyrotekniikan alkeet* -levy ilmestyy pian. Romanttisempia biisejä on myös valmiina Saariston comebackiin ja levyllinen italoiskelmiä on suunnitteilla. Ehkä Kaivanto onkin vain väärinymmärretty romantikko, jonka yhteiskuntakriittikkikin on vain romantiikkaa äiti maata kohtaan?

– Ihan kaikkein rakkain laini mulle on Anneli Saaristolle Puolan euroviisun käännösversioon (*Avaruuteen*) ujutettu ajatus: ”*Kun sodat ja muukin sivistys on perhosten siiveniskuja vain.*” Luultavasti en pysty koskaan ylittämään tuota.

Jutussa mainittujen laulujen tekijätiedot

Gastronomikannibaali,

säv. & san. Petri Kaivanto ja trad.

Geneettinen erityispiirre, säv. & san. PK

Luci, säv. & san. Kaivanto & Zorana

Suoraan asiaan (Démocratie directe),

säv. & san. PK

Poikarakkaus, säv. Mauno Paajanen,

san. Esa Saarinen

Je t’aime.... Moi non plus,

säv. & san. Serge Gainsbourg

Eespäin!, säv. PK, san. Aapo Toivanen & PK

On tullut aika (polittaa Suomen passi),

säv. & san. PK

La Dolce Vita, säv. Matti Puurtinen,

san. Turkka Mali

Yö Caprilla, säv. ja sov. PK, Ada Negrin runon

suomentanut Aale Tynni-Haavio

Eternamente Maria, säv. Kisu Jernström,

san. Petri Kaivanto, Arto Tamminen

Il mondo è qui, säv. Lasse Heikkilä, san. PK,

Stefano De Sando

L’amore impossibile, säv. & san. PK

Viha-rakkaus, säv. & san. Sirkka-Liisa

Krapinoja-Sass

Avaruuteen, säv. T. Lewindowski,

san. M. Czapinska suom. & sov. PK

PETRI KAIVANTO FILE

Sooloalbumit

1992 *kaivanto n,love* (Fazer Finnlevy)

2007 *Aires de Finlandia vol. 1: Kaukaisin Euroopan maa* (Prontosaurus)

2009 *Asiallisia lauluja 1994–2009* (Prontosaurus)

2010 *Aires de Finlandia* (espanjankielinen julkaisu) (Prontosaurus)

2014 *Siltapyrotekniikan alkeet* (Prontosaurus) tulossa

Musikaalit (säv. Petri Kaivanto, libretisti Pasi Toivanen)

1998 *Pinokkio* (Poleenin teatteri, Pieksämäki)

2005 *Leyla ja Daniel* (Lahden kaupunginteatteri,

Hopeakuu-kilpailun voittaja)

2009 *Miau! Kissaooppera Kattilassa* (Cont’akti-teatteri, Pori)

Biisejä muille (valikoima)

Tomi Metsäketo: *Romanza (Romanssi)*, säv. Nils-Eric Fougstedt, san. Reino Hirvisoppä, it. san. PK

Anneli Saaristo: *Tämä yö (Con te partirò)*, säv. Francesco Sartori, san. Lucio Quarantotto, suom. san. & sov. PK

Anneli Saaristo: *Aina eilenin, (Englishman in New York)*, säv. & san. Sting, suom. san. PK, sov. Jussi Liski

Reijo Oras: *Multa ei mitään puutu*, albumi, tuottaja-sovittaja PK

Kiti Neuvonen: *Nainen (Donna con te)*, säv. & san. D. Amerio-

L.Boero-G.Belleno, suom. PK, sov. Jyrki Niemi

Anita Hirvonen & Örde (= PK): *Ça va bien*, säv. & san. PK

Mari Rantasila: *Nel mio sole (Auringossa)*, säv. & san. Yari,

it. san. Petri Kaivanto

Diskografia Spotifyssä [spoti.fi/WWiB2w](https://open.spotify.com/playlist/spoti.fi/WWiB2w)

www.kaivanto.fi